

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De acceptione munerum. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

sunt quasi instrumenta iustitiæ & æquitatis: ideò magis displicet Deo iniquitas in talibus. Tertio, potest ostendi magnitudo huius peccati per hoc, quòd mensuræ & pondera pertinere solent ad dñm terræ, vnde falsitas talium in contumeliam domini quodammodo redundat. Ideò dicitur Leuit. 19. Ego dominus Deus vester, nolite facere aliquid iniquum in iudicio, & in regula, & in pondere, & in mensura. Statera iusta, & æqua sint ponderatiu- stus modus, æquusque sextarius. Ego dominus Deus vester. Ideò cum loqueretur de mensuris & ponderibus, bis se dominum dixit, vt timeant in eis fraudem facere, cum scirent se habere dominum, quem nulla fraus posset latere. Damnum verò proueniens ex peccato isto, duplex est, scilicet temporale, & spirituale. De temporali habetur Deuteron. 25. Non habebis in sacco. Io diuersa pondera, maius, & minus: nec erit in domo tua modius maior, & minor. Ponderus habebis iustum & verum, & modius æqualis & verus erit tibi, vt multo viuas tempore super terram quã dominus Deus meus dederit tibi. Abominabitur enim dominus eũ qui fecerit hæc. Et Michææ 6. Nunquid iustificabo stateram impiam, & facelli pondera dolosa? Et subditur pœna eius qui talia facit: Tu seminabis, & non metes, & calcabis oliuam, & non vngeris oleo &c. Spirituale verò damnum est, quod tangitur Michææ 6. Adhuc ignis in domo impij thesauri iniquitatis, & mensura minor iræ plena. Quantum mensuræ subtrahitur, tantum iræ & offensæ diuinæ acquiritur, cum scriptum est in libro Sapientiæ 11. Per quæ peccat homo, per hæc & torquetur. Vnde cum in statera peccent tales: in statera beati Michaëlis punientur, vt mala eorum in ea magni sint pōderis, bona verò nullius. ¶ Quintum malum quod abundat in mercatoribus, est vendere ad terminum, quod est species vsuræ palliatæ, vt dictum est prius. ¶ Sextum malum est, aliud ostendere, & aliud vendere: sicut accidit in scriptoribus qui bonam literam ostendunt, & prauam deinde scribunt. ¶ Septimum malum est, verum celare. ¶ Octauum malum est, tenebrosa loca eligere, vel aliter procurare vt res venalis appareat alterius modi quàm sit. Sicut accidit in mercatoribus, qui tenebras faciunt in locis in quibus debent pannos vendere: in quo ostendunt se esse filios tenebrarũ. Vnde merito dicit de eis dominus: Proiicite eos in tenebras exteriores. Tenebras quæsierunt, tenebras habeant. Ostendunt etiam se velle male agere: quia qui male agit, odit lucem. Ioannis tertio.

De deceptione munerum.

C A P. V.

Quin

Quinto loco inter species avaritiæ dicendum est de acceptione munerum. Et primo ostendemus quàm periculosa sit munerum acceptio. Deinde agemus de his quæ reprehensibilia sunt circa acceptores munerum. Quàm periculosa verò sit munerum acceptio, satis apparebit, si ostendantur mala quæ faciunt munera acceptoribus suis.

¶ De decem malis quæ proveniunt ex acceptione munerum.

PRIMUM malum est, quòd excæcant eum. Secundum malum est, quòd eum mutum reddunt. De his duobus legitur Ecclesiastici 20. Xenia & dona excæcant oculos iudicum, & quasi mutus in ore auertit correptionem. De excæcatione etiam legitur in Exod. 33. Non accipies munera quæ excæcât etiam prudentes, & subvertunt verba iustorum. Deuterono. 16. Non accipies personam, nec munera: quia munera excæcant oculos sapientum, & mutant verba iustorum. Quis, nisi insanus, in hospitio suo libenter recipiat eum à quo debet excæcari? Ad hoc verò quòd munera hominem mutum reddunt, pertinet quod dicit Gregorius: Non potest cõstanter argui à quo accipitur. Apostolus noluit accipere, ne dum acciperet, auctoritatem magistræ inclinaret. Ad idem pertinet quòd legitur Esa. 56. Canes muti non valentes latrare. Interdum prælatus aliquis venit ad aliquem sacerdotem cum tanto latratu, quòd videtur quòd velit eum denotare. Sed ille proiicit aliquid in ora eius, & aufert ei latratum. Percutit enim de vna marca argenti, ita quòd aufert ei loquelam. Tertium malum quod faciunt munera acceptoribus suis, est corruptio. Vnde Esaiæ 1. Principes tui infideles, socij furum. Et subiungitur causa: Omnes diligunt munera, sequitur retributiones. Et licet aliqui per munera nõ corrumpantur, tamẽ presumptio habetur contra eos de corruptione. Quia secundum Hieronymum, sicut matrona non est casta, quæ cum rogatur munera accipit: ita nec iudex munuscula accipiens à corruptione immunis iudicat. Quartum malum est, quòd munera accipientem in servitutem redigunt. Vnde 1. ad Corinth. 11. Omnia mihi licent, sed ego sub nullius redigar potestate. Et loquitur Apostolus de sumptibus recipiendis: & inquit quod si ab eis sumptus reciperet, iam sub eorum potestate esset. Vnde quidam sapiens cum pro libertate reipublicæ steteret in causa contra quendam diuitem, cuius expensis diu edoctus fuerat, & super ingratitude à diuite illo in causam vocatus fuisset. Reges enim Romanorum ingratos puniebant, dixit illi diuiti: Domine mi, tu scis, quia nihil causa odij feci: sed pro libertate.

tate reipub. & honestate mea psona, imò etiã & tuã steti. Nunc
verò hoc video q̄ nihil periculosius est acceptis muneribus, si
ad omnem nos obligant seruitutem. ¶ Quintum malum est, q̄
manum suscipientis inquinant. Ad hoc referre possumus quod
legitur Osce 5. Ephraim cœpit abire post sordes. Homo cupidus
cuius cor aurum affectat, videtur post aurum abire, iuxta illud
Eccle. 31. Beatus vir qui inuentus est sine macula, & qui post au-
rum non abiit. Sed secundum iudiciũ viri spiritualis vadit post
sordes, & affectat in manibus recipere illud a quo deberet eas
excutere si iam illud teneret. Ab eis enim quæ inquinant, solent
homines man⁹ excutere. ¶ Sextũ malũ est, quod munera maledic-
tionẽ inducũt super acceptores suos. Vnde Deute. 27. Maledic-
tus qui munera accipit vt percutiat animã innocentis. Eiaiz
5. Vx qui iustificatis impiũ pro muneribus Cupidus quãdo mu-
nus recipit, credit se benedictionem recipere. Vnde munus ve-
catur benedictio. 4. Regum 5. Vbi dicit Naamã Elisco, Obsecro
vt accipias benedictionem à seruo tuo. Sed latet ibi maledictio
quam Giezi sensit, cum lepra Naaman ei adhæsit. ¶ Septimum
malum est, quod munera impediunt acceptores suos à meliori-
bus donis. Vx illis qui idẽ celestia accipere non possunt, quia
manus eorũ terram impediunt. Ad hoc pertinet id quod legitur
Esa. 33. Qui excutit manus suas ab omni munere &c. ite in excelsis
habitabit. ¶ Octauum est, quod munera acceptores suos obli-
gant non tãtum ad seruitutem, sed etiam ad mortem. Vnde pro-
15. Qui odit munera, viuet. Vbi per oppositũ innuitur, quod qui
diligit munera, morietur. Ad idem pertinet illud Eccle. 10. Ha-
venalem animam suam habet. Et loquitur de amatore pecun-
¶ Nono, inclinant munera acceptores suos ad omnem iniqui-
tatẽ. Vnde in Psalm. In quorũ manibus iniquitates sunt. Et sub-
ditur causa: Dexterã eorum repleta est muneribus. ¶ Decimo
igne infernali eos comburent. Vnde Iob 15. Ignis deuorabit
bernacula eorum qui libenter munera accipiunt. Quis nisi in-
nus, ea amet quæ amatoribus suis tot & tanta mala faciunt?

¶ De quinque in quibus possunt reprehendi
acceptores munerum.

SEQUITUR de his q̄ possunt esse reprehensibilia circa acc-
ptores munerũ. Quæ sunt quinque: ¶ Primũ est, quãdo aliquis qui
non indiget recipit q̄ pauperibus dari deberet. Vnde Hiero. 2.
Damascum papã: Clerici qui de bonis & opibus parẽtũ sustentantur
possunt, si q̄ pauperũ est sibi accipiunt, sacrilegiũ profectò com-
mittũt, & per abusionẽ talũ iudiciũ sibi manducant & bibũt. Idem

Idem in quadam epistola: O monache, si eges & accipis, potius das quàm accipis. Hoc dicit: quia obligatur ad dādū spiritualia quæ acceptis meliora sunt. Deinde subdit: Si non indiges, & accipis, rapis: quia distribuenda pauperibus tibi vsurpas. Itē Prosper in libro de vita contemplatiua: Habentes vnde sustentantur, non sine grandi peccato suo: vnde pauper victurus erat, accipiunt. ¶ Secundo reprehensibile est in acceptoribus munerum, quando illi qui dant tenentur restituere eis à quibus habuerunt. De quibus dicit Hierony. Qui à raptoribus, simoniacis, & fornicatoribus munera accipiunt, similes sunt illis qui minores pisces deuoratos à magnis comedunt, & deuorāt. Sicut enim sic deuorati nulli vsui sunt apti: ita nec obligatio talium vlli vsui, vllius religioni apta est. Hoc vitio laborāt quidā religiosi nostri temporis exterius prætendentes sanctitatem, interius verò pleni auaritia & cupiditate. Qui quasi mercatores sunt pellium anguillarum, qui indifferenter omnia accipiunt, & in pios vsus conuertere volunt. Qui signati sunt per Gedeonem, qui in aures aureas de præda Madianitarum accepit, vt faceret inde sacerdotales vestes. Et factū est Gedeoni & omni domui eius in ruinam. Vt legitur Iudicum 8. ¶ Isti etiam similes sunt Saul, qui regem Amalech, & meliora de ouibus & armentis reseruauit, volens immolare domino, propter quod abiecit eum dominus ne esset rex, vt legitur 1. Regum 15. Isti etiā similes sunt Achor, qui furatus est de anathemate Iericho: vt legitur Iosue 7. Vnde Hieronymus: Diligenter discutiendum est & cauendum, ne quis abstulerit de aliquo anathemate, ne propter illud multum co perdatur. Isti etiam contra prohibitionem legis morticinium comedunt, & à bestia captum. ¶ Tertio, reprehensibile est in acceptoribus munerum, cum habent impios ministros, qui procurant quocūq; modo possunt vt ipsi à subditis aliquid extorqueāt, quod est valde magnum peccatum, quos suggillamus hoc exemplo. Quidam clericus cum ad aleam omnia quæ habere potuisset præter quinque solidos perdidisset, incepit Deū blasphemare, & promittere eosdem quinque solidos homini qui eum doceret quomodo Deum magis offenderet. Cui quidam qui aderat dicit: Si Deū supra omnem peccatorem volueris offendere, fias quæstor palatii episcopi. Tales figurati sunt per fuscinulam, de qua legitur 1. Regum 2. Veniebat puer sacerdotis cum coqueretur carnes, & habebat fuscinulam tridentem in manu sua, & mittebat eam in leberem, & omne quod leuabat fuscinula tollebat sacerdos sibi. Quidam prælati ecclesie ad modum

modum dæmonū habent fuscinulas suas, quibus subditos spoliant. Isti etiam significati sunt per ostiola per quæ sacerdotes Belis furabantur quæ ponebatur ante idolū eius: vt legitur Danielis 14. Isti etiā iuiles sunt mergulis illis quos vidit beatus Martinus in quodam flumine, qui assiduè capturæ piscium intendebant. Et ait. Forma ista dæmonum est. Et præcipit eos auolare. Isti sunt velut aucupes. Vnde Amos 3. Nunquid cadet auis in laqueum terræ absque aucupe? Laqueus terræ est prælati malus. vnde Osee 5. dicitur ad prælatos: Vobiscum iudiciū est, quoniam laqueus facti estis speculationi, & rete expansum super montem Thabor. Isti etiam canes sunt, de quibus dicitur in Psal. Ipsi dispergentur ad manducandū: si vero non fuerint saturati, & murmurabunt. Ispargetur ministri episcoporum peccatorum dioceses. Si non dant eis sacerdotes, accusant illos: iuxta illud Michææ 5. Si quis non dederit in ore eorū quippiā, sanctificant super eū prælium. Afferūt enim rectum esse & iustum quod ab officio & beneficio suspendantur. De iis legitur Iere. 5. Inuenti sunt in populo meo impij insidiantes quasi aucupes. laqueos ponentes & pedicas ad capiendos viros. ¶ Quarto, reprehensibiles sunt acceptores munerū, quando ipsi accipiunt munera pro causa pro qua non deberent accipere: sicut iudices qui munera accipiūt vel vt iustitiā deserant, vel vt iustitiā faciant, quam gratis deberent facere. Vtrunque enim peccatum est. Sicut enim iniquus esset qui cappam meā mihi venderet: ita iniquus est qui iustitiā quam debet facere ex officio, nō vult facere nisi sibi aliquid detur. Ad quod referrī potest illud Psalm. Cum accipero tempus, ego iustitias iudicabo. Iustitiā venditam dominus iudicabit, & pro ea venditorem damnabit: munera vero accipere, vt deseratur iustitia, quasi peccatum Iudæ est. Vnde super illud Matth. 26. Exinde quærebat opportunitatē vt eum traderet. dicit glos. Multi hodie sunt qui factum Iudæ exerantur, & idem faciūt. Nā cum pro munere falsum testimoniū dicunt, Deum qui veritas est, vendunt. A simili, qui pro munere falsum iudicium faciūt, Deum qui iustitia est, vendūt. ¶ Quinto, reprehensibiles sunt acceptores munerum, quando non faciunt illud ad quod obligantur acceptione munerum. Sicut accidit in illis qui elemosynas recipiunt, & tamen negligūt orare pro largitoribus earum. Mercedem bene volūt suscipere, sed laborem recusant ferre. Quibus dicitur in Psalm. Surgite postquam sederitis, &c. Panis doloris vocatur panis clericorū: quia requiritur pro eo luctus & dolor. Dolere enim debent peccatorum

corum
ad men
nem de
In risu
quæ de
tur bibe
vinis &
viderur
comedi
didit. T
tate, dic
quia pe
ficere n
meduna
gultare

No
vnicam
mors es
tici com
iūt. De
re. ¶ Sec
lipis; vt
ostesum
rū, qua
ecclēsiā
illi qui
¶ Quar
quia del
ta mors
re in bor
iudicatu
egenu
nis est. ¶
damnac
ditur, ni
lar, inter
uorant d
percipie
nient an
grauis, a
corum

eorum à quibus eis datus est panis ille. Ideo postquam sederūt ad mensam, surgere debent ad orandum pro eis. Sed ipsum panem doloris, faciunt panem risus & gaudij, iuxta illud Eccle. 10. In risu faciunt panem epulantes, & vinum bibentes. Conuiuia quæ deberent esse in luctu, faciunt esse in risu, ita quòd epulantur bibentes, id est, potum obliuioni non tradentes. Variis enim vinis & exquisitis vtuntur. Et est alicubi verbum vsitatum, cum videtur aliquis pinguis & rubicundus, vt de eo dicatur: Iste vt comedit, bibit: id est, potum in comestione obliuioni non tradidit. Tali qui de elemosynis delicatè comedit, & cum saturitate, dicit beatus Bernard. Vt tibi clericice: mors in olla carniū, quia peccata populi constar esse quæ comedis, ac si tua tibi sufficere non viderentur. Mirum est quomodo ita audacter comedunt quod mortem continet, cum Iob 6. scriptum sit: Aut gustare quis poterit quod gustatum affert mortem?

¶ *De delitiis clericorum quæ mortes septem continent.*

NOTANDVM est, quod delitiæ clericorū mortē continēt: nec vnicam mortem, in dō septem mortes ibi possunt esse. ¶ Prima mors est, mors peccatorū p quibus datur elemosynę quas clerici comedūt: iuxta illud Osee 4. Peccata populi mei comedent. De ista morte loquitur beatus Bern. in prædicta autoritate. ¶ Secūda mors est, illorū peccatorū quæ habēt sequi ex delitiis: vt est luxuria, & alia vitia quæ ex vitio gulæ nascuntur: vt ostensum est in tractatu de gula. ¶ Tertia mors est, mors sanctorū, quæ comparata sunt bona ecclesię. Acquisiuit enim Christus ecclesiā sanguine suo & suorū. Vnde in recōpensationem debēt illi qui bona ecclesiastica comedunt glorificare Deū & sanctos. ¶ Quarta mors est, mors corporalis, quæ comeditur in delitiis, quia delitiæ mortis sunt occasio, vt prius ostensum est. ¶ Quinta mors est, mors pauperum: quia portione quam deberēt habere in bonis ecclesiasticis defraudantur. Defraudatio verò talis iudicatur esse homicidium. Ecclesiast. 34. vbi sic legitur: Panis egeniū, vita pauperū est: qui defraudat illum, homo sanguinis est. ¶ Sexta mors quæ ibi comedi potest, est mors propriæ damnationis. Peccatū enim res venenata est. Vnde dum comeditur, nisi sanctitas comedentis vel sequens oratio illud expellat, interdum mors æterna inde incurritur. Vnde Lucæ 20. Deuorant domos viduarum, simulantes longam orationem. Hi percipient maiorem damnationem. Et Bernardus: Venient, venient ante tribunal Christi: ibi audietur pupillorum accusatio grauis, allegatio dura, quorum vixere stipēdiis, nec diluere peccata,

cata, quibus facti sunt cæci duces, & mediatores fraudulentæ. Idem: Quid tibi insipiens delitiæ sapiunt? quid diuitiæ illæ cæcos oblectant oculos, quibus tam graue mercaris iudiciū, tam dure obligas rationi? vniuersum liquidem vsque ad nouissimū quadrantem exegeris. ¶ Septimò, comedunt mortē clerici qui comedunt eleemosynas sibi datas pro mortuis, & ab igne purgatorij qui grauior morte est, debent eos liberare. Ad hoc enim obligantur ex susceptione eleemosynarum: & verisimile est quòd dominus multum offendatur, cum animæ quæ igne cruciantur, in tanta amaritudine ei dicant: domine, clerici iam bona nostra susceperunt, & debuerūt liberare de angustia ista, & ipsi sunt in risu & delitiis, & de nobis non curant.

¶ *De munerum diuersitate.*

TERTIO circa acceptionem munerū dicendū est de munerum diuersitate. Distinguitur autē tres species munerum super illud Esaia 33. Qui excutit manus suas ab omni munere. Dicit enim glo. interli. super illud: Munere oris munere manus, munere officij. Munus oris est laus vel preces carnales. Munus manus, est pecunia. Munus officij, est seruitiū incredibile impensum. Super illud verò Ierem. 48. Maledictus qui facit opus Dei fraudulenter. distinguntur similiter tres species munerum, non omnino eadem cum prædictis. Dicit enim glossa interli. super illud fraudulenter: vel pro corporalis rei præmio, vel pro laudis verbo, vel humani iudicij gratia. glo. etiam dicit ibidē: Tribus modis fraus ista committitur, quia vel cordis humani gratia, aut fauoris aura, aut cum res quælibet exterior desiderantur.

De avaritia Aduocatorum.

C A P. VI.

Sexto loco inter species avaritiæ, dicendū est de avaritia aduocatorū. Et notandum quod officij aduocationis secundum se non est malum. Vnde Augustinus. Non licet iudici vendere iustum iudicium: sed licet aduocato vendere iustum patrocinij, & iuris consulto iustum consiliū. Non peccat aduocatus vendendo iustum patrocinium, si non sit persona cui sit prohibitum hoc officij: si debito modo procedat, & causa iniusta nō sit, & desperata & salariū recipiat iustum & moderatum. In moderamine verò debet respectus haberi ad quantitatem causæ & laborē aduocationis, & qualitatem personæ aduocantis: scilicet ad faciendiam, scientiam, & etiam ad consuetudinē regionis.

¶ *De octo quæ debent retrahere homines ab officio Aduocationis.*

OCTO tamen sunt quæ deberent homines retrahere ab officio aduocationis. ¶ Primū est, venalitas quam nobilis animus

natura